

ustvarila med Zagrebom in Beogradom krepak graniten most narodnega in državnega edinstva.

Pozdravlja učiteljstvo na njihovem poklonitvenem potovanju in želi, da se z groba Velikega kralja Mučenika vrne pejojeno z

Splošne vesti

— Počitniški učiteljski tečaj na Rabu. Savski banovinski odbor društva Rdečega križa, sekcija Podmladka v Zagrebu, priredi počitniški učiteljski tečaj delovne šole, združen s samaritanstvom in navodilom o ideologiji in organizaciji društva in Pomladka Rdečega križa. V tečaj se bodo sprejemali učitelji in učiteljice narodnih šol iz vse države. — Tečaj bo trajal od 9. julija do 14. avgusta 1935. — Nekolkovane prošnje naj se pošljejo Savskemu banovinskemu odboru društva Rdečega križa — sekciji Pomladka v Zagrebu, Mirogojska cesta 4. — Prvenstveno bodo sprejeti oni učitelji(ice), ki delujejo pri Rdečem križu in njegovem pomladku. — Vsak prosilec plača 300 Din vpisnine za nakup materijala in kritje ostalih stroškov. — Celotna preskrba: Skupno stanovanje v šoli, zajtrk, kosilo in večerja bo stala 22 Din dnevno.

— Iz celjskega društva. Odbor vabi članstvo, da se v čim večjem številu udeleži obč. zbora Učit. samopomoči, ki bo v nedeljo, 2. junija ob 10. uri v mestni šoli v Celju. Na dnevnem redu so tudi predlogi, ki so jih stavili člani našega društva. — Odbor.

— »Dušice« (narcis) je najnovejša mladinska igrice, polna planinske poezije, srčnega čuvstva. Dušice povedejo prisotne v raj prirodnih skrivnosti, ob banalni vsakdanjosti pa zamirajo in znova vzplamtevaajo med stenami človeških bivališč. — Davorin Jenkova nar. šola v Cerkljah pri Kranju je pod vodstvom avtorke ge. Hötzlove igrice tako nežno predvajala, da je do solz ganila kmečke poslušalce, dočim je na navzoče učiteljstvo tako vplivala, da so se nekatere učiteljice izjavile, da jo hočejo še enkrat videti, pa da bi jo kjerkoli igrali. Ta želja je mali zbor tako navdušila, da hoče na binkoštni ponedeljek ob 11. uri nastopiti v Ljubljani. Vse ljubljanske in okoliške šole, prijatelje mladine, vse prebivalstvo in veleseljske posetnike opozarjamo na to prireditve, ki je posvečena Najvišjemu čuvarju planin — Nj. Vel. Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Iz čistega dohodka mu bo cerkljanska šola postavila na najvišjem vrhu svojega okoliša t. j. — na Krvacu — 1854 m visoko — skromen spomenik. Točni razpored objavimo v naslednji številki. Kdor namerava za praznike na planine — zlasti na Golico — naj ne zamudi prelepe prilike, da ne bi vzel s seboj »Dušice« — kot stalni planinski vadecemec. Planinarji! Dušice vam žele vdihniti želje prirode! Čuvarji planin, podprite naša stremljenja! Kras prirode naj diči planinski svet. Čuvajmo planinsko floro!

— Maturantje mariborskega moškega učiteljskega letnika 1925., bliža se 10-letnica mature. Ker je obča navada in naš sklep ob razhodu, da se ob 10-letnici zopet snidemo, menda nam vsem še v spominu, prosiva kdaj, kje in kako bi se sestali, prosiva vaših mnenj čimprej. — Šajna Ivan, Kamnica pri Mariboru; Kodrič Rudolf, Sv. Marijeta ob/Pes.

— Na Dr. Krevovi meščansko-gospodinski šoli v Šiški, Ljubljana VII., bo za učiteljice in absolventinje srednjih šol poseben kmetijsko-gospodinski in kuharski tečaj s konserviranjem od 3. do 31. julija t. l. — Ob enem se bo vršil tudi poseben tečaj za vrtnarstvo in ovetličarstvo, za šivanje s prikrivanjem. Priglasiti se je do 30. junija 1935.

— Učiteljska počitniška kolonija na morju, Zagrebško učiteljsko društvo »Edinstvo« priredi počitniško kolonijo v Selcu pri Crkvenici od 2. do 22. avgusta. Kolonija je namenjena učiteljstvu in njihovim rodbinom. Prijave naj se pošiljajo na naslov: Franjo Hangi, šol. uprav., Zagreb, Botičev trg 1. — Prijavitelji dobijo podrobna navodila na svoj naslov.

† Zver Matija, naš upokojeni tovariš, je 20. maja v Mariboru nenadoma preminul zadet od kapi. Dasi je imel že 68 let, vendar je bil zdrav in krepak mož, prava prekmurska korenina. Rojen je bil v Nedelici, učiteljske je pa dovršil v Čakovcu. Učiteljeval je 8 let v Kančevcih in potem 27 let kot upravitelj v Kuzmi. Leta 1925. je stopil v pokoj ter se naselil v Slivnici pri Mariboru. Pozneje je prišel na Tezno in zadnja leta v Maribor, kjer si je zaradi svojega prijetno šaljivega značaja pridobil kmalu krog prijateljev med stanovskimi tovariši in upokojenici drugih poklicev. Bil je pravi dobričina. K mesečnim sestankom upokojenega učiteljstva v Mariboru je stalno zahajal. Njegova nenadna smrt je neprijetno dirnula velik krog njegovih prijateljev in znancev, ki so ga spremili v sredo k večnemu počitku na Pobrežje. Ob odprtem grobu me je govoril zadnje besede v slovo tov. Cvetko, nekdanji njegov šol. nadzornik. Naj bode zavednemu Prekmurcu lahka mariborska zemljica!

— Prijave za izlet Jadranske Straže se podaljšajo do konca meseca maja. Prosimo one, ki so se prijavili, kakor tudi novo prijavljene, da najkasneje do 2. junija plačajo odgovarjajoči znesek. Pozneje dole prijave se nikakor ne bodo mogle upoštevati. One, ki pa so si rezervirali mesta in do konca maja ne prijavijo definitivni sklep, bomo smatrali za neprijavljene. — Za izlet se lahko prijavijo tudi nečlani. — Vsak izletnik dobi na posebnem bloku točno uro odhoda in prihoda parnika, kakor tudi ime hotela in restavracije. Prosimo, da se izletniki točno držijo navodil odbora. Vsako eventualno spremembo v voznom redu bomo pravočasno objavili. — Izletni odbor J. S.

novi močjo za nadaljnje patriotsko delo za veliko in sijajno bodočnost Jugoslavije pod žezlom Nj. Vel. kralja Petra II.

Med svojim govorom je bil gosp. ministar večkrat burno pozdravljen od prisotnega učiteljstva.

— Naznanilo in poziv. Načelstvo Učiteljskega doma v Ljubljani obvešča učitelje-starše, ki študirajo svoje sinove v Ljubljani, da bo s 1. septembrom 1935. otvorilo v svojem domu penzionat. Vanj bo sprejemalo po tehtnem preudarku samo dijake. Uprava bo skrbel za strogo nadzorstvo in pomoč pri učenju. Načelstvo vabi ponovno vse one učitelje-starše, ki se niso priglasili svojih sinov, da to store do 31. maja t. l. Po tem terminu bo načelstvo inseriralo sprejem gojenčev v dnevnikih. Vsi priglasenci prejmejo v kratkem podroben prospekt. Pojasnila daje načelstvo Učit. doma v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

— Ob smrti svojega draga soproga in našega očka Ivana Kambiča, šolskega upravitelja v pok., se vsem njegovim cenjenim stanovskim tovarišem in tovarišicam najiskrenejše zahvaljujem za izraze sočutja in za polnoštevilno spremstvo na njegovi zadnji poti. Mira Kambič, vdova po šolskem upravitelju v pok., in sorodstvo.

Osebnne zadeve

—i Za sreskega šolskega nadzornika za mesto Maribor je imenovan s kraljevim ukazom tovariš Alf Aleksander, šolski upravitelj I. deške narodne šole iz Maribora.

—i Napredovali so učitelji(ce) v VIII. skupino: Zlebnik Josipina iz Podzemlja, Möschl Josipina iz Velenj, Lipovšek Klun Karolina iz Tezna, v V. skupino: Šijanec Antonija iz Razvanj.

Učiteljski pravnik

—§ Tožbe na drž. svet in odgovori na tožbe Glavne kontrole se pošiljajo direktno državnemu svetu in ne po službeni poti. — Glej Roč. katalog str. 189.

Podporni sklad Učiteljske Samopomoči

Učiteljska Samopomoč je ustanovila na občnem zboru v letu 1933. podporni sklad, ki naj bi pomagal članom-zadružnikom z denarnimi podporami v boleznih, v nesreči ali denarni stiski. Te podpore vračajo člani brezobrestno v nizkih mesečnih obrokih. V ta sklad je prispeval vsak član enkrat za vselej Din 60.—. Podpore podeljuje zadružno načelstvo. Prva seja v ta namen se je vršila 27. junija 1934.; od tedaj pa do danes (maj 1935) je bilo 9 sej.

Vse delo za podporni sklad se je vršilo samostojno in ima z US samo posredne zveze, to je: skupni čekovni račun, članska pripadnost v US, informacije o rednem plačevanju članskih prispevkov, osebe iste uprave in drugo. Popolnoma ločeno ima podporni sklad svoj vložni vpisnik, svoje kontne liste, svojo blagajno in znamke, se samostojno vodi, obračunava in zaključuje.

Ob koncu I. 1934. je znašal čistit podporni sklad Din 151.732.—; s tem zneskom razpolaga načelstvo, ki razdeljuje podpore do 1/10 tega sklada. V letu 1934. je bil dejanski strošek za tiskovine, koleke, položnice in pisarniške potrebščine Din 1407.—. Ta znesek bo v letu 1935. — po poravnavi podpor — že precej poravnani in prištet med prejmeke (povrnjeni stroški).

V letu 1934. so prosili za podpore 143 člani. Od teh je 17 prosilcev poslalo samo prošnjo za predpisane tiskovine, katerih pa niso vrnilj splojenih ali pa so po pojasnilu in navodilu zadružne uprave sami prostovoljno odstopili. Načelstvo je rešilo ugodno 92, neugodno pa 14 prošnji; skupno 106 prošnji. Vse ostale prošnje, ki so bile vložene v letu 1934., je rešilo v januarski in marčevi seji tekočega leta.

Načelstvo je podelilo v letu 1934. — 92 prosilcem Din 188.457.—, do prve majske seje pa še 34 prosilcem Din 62.800.—, skupaj Din 251.257.—. Vse podpore je razdeljevalo načelstvo v svojih rednih sejah, vse pisarniško delo in informacije je izvrševal podpisani. Vknjižbe pa tov. Kobal Josip.

Pravilnik! za podeljevanje podpor je sprejel in potrdil občni zbor v maju I. 1934. v Mariboru. Tekom zadnjega poslovnega leta sta našla načelstvo in zadružna uprava več primerov, za katere se razna določila tega poslovnika niso mogla rabiti ali pa so bila ta premalo določno naznačena. V gotovih točkah je praksa pokazala razne nedostatke, ki jih bo treba popraviti, spopolniti in nadomestiti s čem boljšim.

Včasih so bili člani — prosilci na nejasnem kako in kaj in so vede ali nevede marsikaj zagrešili. Nekateri so se tega zavedali in priznali svoj prestopok, drugi zopet so bili mnenja, da se podporna sklada sme vsak zadružnik poslužiti in ga načelstvo pri podeljevanju podpor mora upoštevati. V naslednjem bom navedel nekaj primerov, o katerih je potrebno, da člani — zadružniki zvedo in o katerih se bo govorilo na letošnjem občnem zboru, ki bo 2. junija 1935. v Celju.

1. US vrši med učiteljstvom dravske banovine veliko socialno delo, ko z denarno podporo pomaga težko prizadetemu tovarišu (tovarišici) ali njegovi družini v najtežjem času — ob smrti. S podpornim skladom je za-

—§ Tovariše predsednike sreskih društev, katerim sem poslal tablice »Moji prejmeke«, prosim, naj mi sporoče o uspehu tega za pregled prejmeke prikladnega in koristnega pripomočka. V. G.

Naša gospodarska organizacija

—g Zadruga »DOM UČITELJIC« v Ljubljani javlja: Ker se občni zbor o Veliki noči ni mogel vršiti, se je preložil na binkoštno soboto, 8. junija t. l. in se bo vršil na šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani ob 2. uri popoldne s sledečim dnevnim redom:

1. Predavanje »Naš dom« kot središče našega kulturnega udejstvovanja.
2. Poročila funkcionark.
3. Novi načrti za uspešnejše delo v zadružji
4. Slučajnosti.

Ker se bodo obravnavali važni predlogi in je dom skupna zadeva vseh učiteljic, vabimo vse tovarišice, članice kakor tudi nečlanice.

Na osebno intervencijo zadr. načelnice je dovolil g. načelnik posebnega oddelka učiteljicam, službujočim izven Ljubljane, udeležbo s pogojem, da si izposlušajo potreben dopust pri svojih upraviteljih in se izkažejo s potrdilom o udeležbi. Načelstvo.

—g Članom Učit. Samopomoči. Ko je bila ekspedicijska položnica za 349./350. smrtni primer z vabilom (letni zaključek za I. 1935.) za občni zbor že izvršena, nas je poštna uprava obvestila o novih predpisih frankiranja. Da smo se izognili visoki poštnini (kot pismo po Din 1,50), smo ločili računski zaključek od položnic in ga razposlali vsem zadružnikom v posebnem ovitku. Pri tem delu je kaka zamenjava mogoča, da je ta ali oni član prejel napačno položnico ali da ni prejel rač. zaključka. Zato zadr. uprava vlnudno prosi vse člane, katerim bi se to pripetilo, da nas pisemno obveste. V teku meseca junija t. l. se bo vse popravilo in uredilo.

—g Za socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, za učiteljstvo in njegovo siročad so prispevala sreska društva: Štip 200 Din, Zagreb 1000 Din, Bosanska Gradiska 540 Din. Skupaj 1740 Din. Preje javljenih 53.250 Din. Skupna vsota 54.990 Din.

druga razširila svoje človekoljubno in podporno delo še na bolezen, nesrečo in drugačne denarne stiske. Podporni sklad US ni nikaka posojilnica. Vsak prosilec za podporo iz tega sklada naj bi dobro premislil in pretehtal svoj navedeni vzrok ali je ta socialnega izvora, ali je v skladu z namenom te podporne akcije, ali niso za rešitev njegovega primera ustanovljeni denarni zavodi.

Večino do zdaj vložnih in rešenih prošnji so prosilci utemeljevali z boleznijo — lastno ali v družini. Reševanje teh prošnji delo načelstvu nikakih preglavic. Oglašili so se prosilci s premoženjem čez 100.000 dinarjev in prosili za par tisoč dinarjev podpore; eden bo ometal hišo in dimnik, drugi popravil streho, tretji je imel nesrečo pri žuvinu itd. Kako naj se reši taka prošnja? Žuvinji prosilci imajo hiše, posestva ali premoženja obremenjena z izposojilj. S podporo iz podporna sklada žele te poravnati in si prihraniti obresti, ki bi jih sicer morali plačati v denarnem zavodu. Zadružna uprava je prejela prošnje, kjer pravi prosilec: Nujno rabim denar za založbo knjige, učila, za izdelavo lesnih izdelkov itd. Načelstvo je bilo mnenja, da se v teh primerih ni pokazala socialna, pač pa trgovska potreba, ki je pa podporni sklad ne more vpoštevati.

Zelo kočljivo in težko je presoditi osebne dolgove prošnjikov. Zakaj je član A. zadolžen preko glave, član B. z enakimi dohodki v dobrih spolnih razmerah? Kako naj se presoja dobrega in varčnega tovariša, kako lahko misljenja in zapravljevalca? Komu je denarna pomoč nujna ali mes potrebna, kje je podpora boljše naložena?

2. Podatki v prošnji morajo biti resnični. Tu se pogosto greši. Navaja se bolezen, ki je bila pred meseci ali leti; govori o nezgodi, ki je zadela prosilca pred davnim časom; prosi podporo za popravilo zovbova, kar ni potrebno; s podporo bom pomagal iz težkega, gmotnega stanja svoji sestri, te pa prosilec nima; vzrok je bolezen, denar se rabi za zidavo itd.

Prosilčevi mesečni prejmeji morajo biti pri računovodstvu, oz. finančni direkciji neobremenjeni. Načelstvo mora biti zelo opretno pri podeljevanju podpor. Težko zbrani in v najboljše svrhe namenjeni sklad ne more biti zatočišče za spekulante in vračila nezmožne osebe. Vsak resen prosilec bo navedel po svojem poštenju zneske, ki ga obremenjujejo in pa dobo, v kateri bo zaznemek izbrisan. Pri manjših zaznamkih in težkih prilikah je podpora še mogoča. Slabo mnenje pa si ustvari načelstvo o takih prosilcih, za katere mora še le zadružna uprava zaznati, da imajo zaznamke na mesečne prejmeke, ki jih pa sami v prošnji niso navedli.

Podpise dveh zadružnikov na prošnji naj se ne smatra za nekako formalnost ali potrebno zlo. Če besedilo samo pove, da »podpisnik jamči za resničnost podatkov«. Ker je vsak zadružnik soudeleževalec podporna sklada in je v interesu naših vseh, da se podporni sklad pravilno in kar najbolj mogoče uporablja, zato naj bodo podpisni resnični poštenja in zaupanja, za kar jih je vodstvo US označilo. Zadružna uprava dobi prošnjo brez podpisov. Prosilec piše: »Mojo prošnjo

naj podpišeta A. in B. iz uprave JUU v Ljubljani, on sam je čisto na drugem koncu banovine, njegovih družinskih razmer ne pozna prav nobeden v sekciji JUU; vsa po-znanstva so iz raznih zborovanj ali banovinskih skupščin.

Imeli smo še druge primere. Prosilec pravi: »Podpisov dveh članov nisem dobil, ker jih nisem iskal. Svojih težav ne maram razkladati drugim, v svoje osebne obveznosti ne uvajati tovarišev. Ne želim, da poizvedujete o meni pri Vaših zaupnikih. Zadoštuje naj Vam moja beseda in obljuba.« Itd. Priznamo, da imajo take izjave nekaj dobrega, če mislimo na ugled vsega učiteljskega stanu v narodu. Na društvenih zborovanjih in sestankih radi potožimo o stanovskih težkočah, prikrajskih tu in tam, zakaj ne bi dobremu tovarišu zaupal svojih osebnih težav. Kako naj načelstvo US pravilno presodi, prav reši njegovo prošnjo in mu zaupa denarno podporo? Če v taki obliki navedeno opravičilo — izpustitev dveh podpisov — nehoti vzbuja nezaupanje pri članih načelstva.

3. »Beseda dana — vez velja!« Prosilec vse lepo obljubi, vpiše znesek za zaporedne mesečne obroke, ki jih bo pošiljal sam neposredno US. Kako pa v praksi? Zadružna uprava je nakazala podeljeno podporo. Čez nekaj dni, včasih čez mesec dni, dospe v zadružno upravo dopisnica ali pismo, da je prosilec podporo prejel, prosi pa, naj se mu preloži pričetek vračevanja za 3 ali 4 mesece. »Ne more, pa ne more pri najboljši volji!« Načelstvo mu to dovoli, kaj naj sicer storil ko ta rok poteče, se ponovi prejšnja igra. Načelstvu poide potrpljenje, zadružna uprava prosi računovodstvo za zaznemek na mesečne prejmeke, kar traja 2 do 3 mesece, pri prejmemniku podpore je seveda zamera. Podporni sklad je prejel prvi mesečni obrok vračila za pol leta prepozno.

Določene obroke je treba vračati mesečno. Denar iz podporna sklada mora neprestano krožiti iz uprave k zadružnikom in nazaj. Če prejme uprava v mesecu namesto 60 le 40 vračil, je znesek za novo razdelitev za 1/3 manjši kot bi moral biti. Načelstvo mora vsled višje sile odložiti več prošnji — včasih tudi nujnih — na poznejšo sejo. Prav tako se godi, četudi v manjšem obsegu, kadar vračevalci sami samovoljno znižujejo mesečne obroke.

Vse te zadružnike prav nič ne vznemirja dejstvo, da vsled njihove nemožnosti in lahkomiselnega odlašanja ne morejo dobiti potrebnih podpor drugi prosilci — prav tako zadružniki. Mnogi mislijo in ravnaajo pri tem gospodarsko: Moja podpora se ne obrestuje, v denarnem zavodu moram plačati obresti. Prav radi potrdimo: Gospodarsko je to, ni pa socialno, kakršna je bila zamisel podporna sklada. V posojilnici odlašaj z odplačili kolikor časa te uprava pusti, saj s tem ne bo ničče oškodovan, ker boš plačal zamudne obresti. Podporni sklad US zamudnih obresti — žalobog! — nima. Imeli smo pa primere, ko je v teh točkah uprava sama omilila težke pogoje našega pravilnika, ker je bila novo nastala potreba le preveč velika in nujna.

4. Če prej sem omenil, da podporni sklad ni posojilnica. Za podporo prosim res le v nujnem in težkem položaju. Mislimi moram tudi na to, da ima US okrog 2600 članov, ki so v potrebi vsi upravičeni prositi ta sklad za pomoč in da je med temi znabiti dosti takih, ki so potrebnejši od mene. Pretehtajte in presodite svoj dani položaj kar najstrožje!

Pravilnik ne dovoljuje novih podpor dokler niso prve poravnane. Primeri iz pisem: »V par mesecih bo moja podpora poravnana. Rabim nujno Din 3000.—. Priporočam se načelstvu, da mi ugodno reši mojo prošnjo.« »Nujno mi je potreben za popravilo zob znesek Din 2000.—. Prosim, da me upoštevate.« »Pred pol leta sem dobil podporo Din 3000.—, ki jo bom vrnil v 15 mesecih. Takrat sem prosil za Din 5000.—. Prisodite mi na prvi seji še ostalih Din 2000.—.« Itd.

Tak zadružnik je mnenja, da si je s prispevkom Din 60.— za podporni sklad pridobil pravico, da mu bo ta odslej kril vse potrebne, hipne in mogoče izdatke. Ali bi bilo moralno kaj takega zahtevati? Kje je tu čut solidarnosti, tovarištva, socialnosti! Podporni sklad bi moral imeti Krezovo bogastvo, da bi zadovoljil vse denarne potrebe vsega članstva US. S kapitalom od poldrugstotisoč dinarjev teh čudežev ne zmore. Prosimo posameznike za več obzirnosti napram celoti in res potrebnim prosilecem.

5. Kadar označite v prošnji način vračevanja, dobro premislite dvoje: a) kakšne mesečne obroke bom zmogel in b) ali imam za dosti osebne energije, da bom vračal mesečne obroke sam redno in neposredno US. Upravi so ljubši nizki obroki, a redni, kot visoki na papirju, v resnici pa neradni. Kdor sam sebi ne zaupa, naj se mirno odloči za vračevanje po računovodstvu, oziroma finančni direkciji, četudi je ta način nekaj dražji. N. pr. Za podporo Din 3000.— stanejo koleki Din 65.—. Računovodstvo in finančna direkcija vračavata in odtegujeta pri mesečnih nakazilih svoje stroške, ki znašajo do Din 3.—. Te primanjkljaje mora seveda zadružnik US z obračunom nadomestiti. Dobro za te zadružnike je pa to, da z vračevanjem nimajo nikakega posla.

6. Zadružna uprava je poslala v juniju 1934. vsem članom tiskano navodilo za podporni sklad, ki se izrazi z enim stavkom: »Pošljite v znamkah Din 5.— za tiskovine, vrnite jih izpolnjene v vseh točkah in čakajte na rešitev, ki bo ob svojem času gotovo dospela.« Vsak drugačen postopek napravljaja zadružni upravi dosti nepotrebnega dela, prosilcu več stroškov, a prav nič ne pospeši rešitve prošnje z ozirom na čas ali višino podpore. Ker se zaračunavajo stvarni stroški, ki so nastali z dopisovanjem, z nakazilom in vračilom podpore, prosilec samim, ne zah-